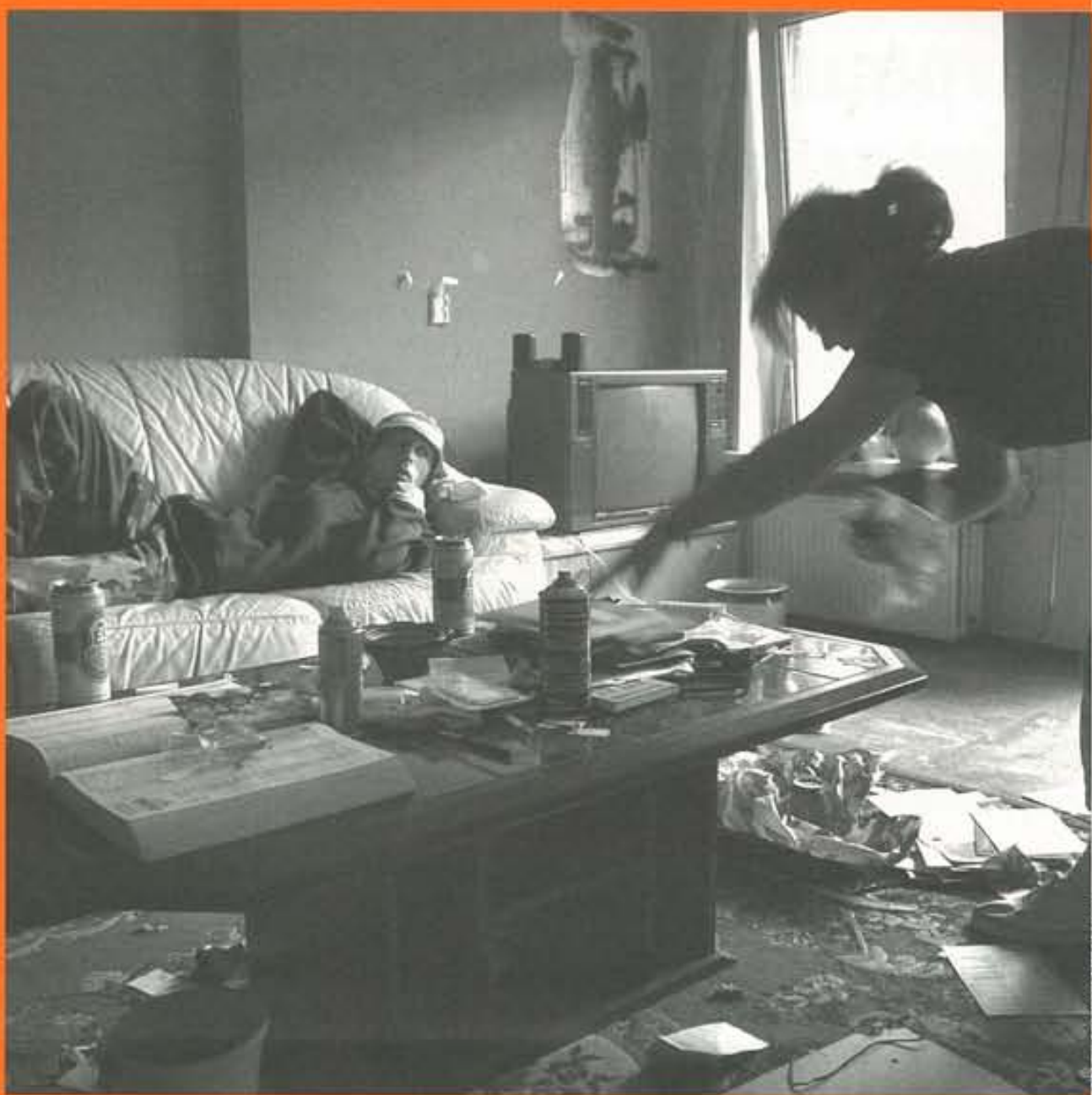

Loeiende sirenes en gierende banden. Bij het woord crisis rinkelen alle toeters en bellen. Vaak onterecht, want bij een crisis slaan niet altijd de vlammen uit het dak. Wel zal de jeugdzorg snel moeten ingrijpen. Hoe ze ingrijpt, hangt af van de aard van de crisis. De literatuur onderscheidt in elk geval de volgende typen:

- ▶ de crisis bij ingrijpende gebeurtenissen. Denk hierbij aan het plotseling overlijden van een dierbare of een huisuitzetting wegens huurschuld;
- ▶ de crisis bij een overgang naar een fase waarbij het gezin zich niet (voldoende) kan aanpassen. Hier gaat het onder andere om de geboorte van een kind of een nieuwe, veeleisende werkkring;
- ▶ de crisis bij structurele of meervoudige problemen. Denk hierbij aan verslaafde of zwakbegaafde ouders die over onvoldoende opvoedingsgezag of -competentie beschikken;
- ▶ de crisis bij verzorgingsproblematiek. Hierbij gaat het om gezinnen die redelijk functioneren dankzij de het bijspringen van een opa of oma. Als deze wegvalt, kan een crisis ontstaan.
- ▶ de crisis bij acute psychiatrische problematiek, zoals een ouder bij wie een psychose uitbreekt of bij wie zich ernstige voortekenen voordoen.

Elke crisis vraagt om een eigen oplossing. De jeugdzorg in de agglomeratie Amsterdam beschikt dan ook over een veelheid aan programma's om een kind in een crisissituatie bij te staan.

'Je ziet van alles. Verwaarlozing, bedreiging, mishandeling, ruzies thuis, emotionele ontredde- ring.'

FOTO: JOOST VAN DEN BREEKHH

DOOR: LINDA VAN WIJK

Loopt de jongere schade als we niets doen?

Voor de jeugd staat vierentwintig uur per dag een crisisteam klaar om in te springen voor het geval het nodig is. Hoe meldt u een crisis aan? En wat doen het Mobiel Crisis Team (MCT) en het Crisis Team Jeugd (CTJ) precies?

Zodra een burger wordt geconfronteerd met een situatie waarin hij denkt: 'dit kind loopt gevaar, er is hulp nodig, en wel direct!' belt hij 112, de dokter of de politie. Die schakelen een crisisteam in. Professionals die in de gezondheidszorg, het onderwijs, de kinderopvang of bij de politie werken kunnen rechtstreeks contact opnemen met de crisisopvang. Voor de jeugd tot achttien jaar in Amsterdam en omstreken staan er twee teams klaar: het Crisis Team Jeugd (CTJ) van Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) en het Mobiel Crisis Team (MCT) van Mentrum (Geestelijke Gezondheidszorg). De teamleiders leggen uit wat ze doen.

Waarom twee crisisteams?

Marion Lommerse, teamleider van het MCT: Het MCT bestaat al 25 jaar voor crisishulpverlening aan gezinnen met name buiten kantooruren. Het CTJ is er twee jaar geleden bijgekomen voor alle crisismeldingen die binnen kantooruren bij Bureau Jeugdzorg binnenko-

men. De teams vullen elkaar aan. Beide teams richten zich op directe hulpverlening aan gezinnen in crisissituaties en daarnaast op het in kaart brengen van de problemen in het gezin om ze, zo nodig, naar de juiste hulpverleningsinstanties te kunnen doorverwijzen.

Wanneer is er sprake van een crisis?

Eric Heusinkveld, projectleider van het CTJ: 'Oproepen beoordelen wij aan de hand van twee vragen die allebei met "ja" moeten worden beantwoord: Is de situatie dusdanig dat er vandaag iets moet gebeuren? En: loopt het kind schade op als we vandaag niets doen?' Overdag komen de meldingen binnen via het aanmeldnummer van de Bureau Jeugdzorg, die ze filtert. Lommerse: 's Avonds en 's nachts krijgen we meldingen direct door en beschouwen we alle meldingen in principe als crisis. Samen met onze achterwacht bepalen we welke actie we moeten ondernemen.'

Kunt u praktijkvoorbeelden noemen?

Heusinkveld: 'Je ziet van alles. Verwaarlozing, bedreiging, mishandeling, ruzies thuis, emotionele ontredde- ring.' Lommerse: 'We komen steeds verschillende

situaties tegen. Ouders die aangeven de zorg voor de kinderen niet meer alleen aan te kunnen. Kinderen die van huis weglopen. Problemen rond gezinnen met all- ochtone achtergrond, het probleem van de tweede en derde generatie. Wat wij veruit het meest tegenkomen zijn crisissen rondom uit de hand gelopen ruzies in huis, waarbij de kinderen of de burens de politie hebben gebeld. Vaak zijn het gezinnen met meerdere problemen tegelijk: slechte huisvesting, armoede en verslaving.'

Wat zijn de oplossingen die het CTJ en het MCT kunnen bieden?

Lommerse: 'Wij gaan met de hulpverlener die heeft gebeld, de huisarts of de politie naar het gezin toe. Vaak zit een gezin al op het politiebureau. Met ondersteunende en bemiddelende gesprekken proberen we de situatie thuis rustig te krijgen. Negen van de tien keer is dat afdoende voor het gezin om de avond en nacht door te komen. Zo niet, dan kunnen we noodonderdak regelen voor een nacht. De volgende dag verwijzen we het gezin naar een hulpverlener, die ze verder kan helpen. Dat kan iemand van Bureau Jeugdzorg zijn, maar bijvoorbeeld ook iemand van een instantie voor de Geestelijke Gezondheidszorg (voorheen RIAGG), of het Maatschappelijk Werk.'

Heusinkveld: 'Slechts 10 procent van de gevallen belandt in een opvanghuis. Dat is echt een laatste red- middel.'

Mocht er een kind (0-18 jaar) in gevaar zijn, bel dan over- dag (09.00-17.00 uur) het Crisis Team Jeugd (CTJ) van Bureau Jeugdzorg: 0900 - 200 300 4 en 's avonds en 's nachts het Mobiel Crisis Team (MCT): 020 - 305 88 66 of 020 - 515 85 78.